

ADLÎ PARA CEZASI

TCK Madde 52- (1) Adli para cezası, **beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan**

hallerde yedi yüz otuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı

olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

- (2) En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.
- (3) Kararda, adli para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.
- (4) Hakim, ekonomik ve şahsi hallerini göz önünde bulundurarak, kişiye adli para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler halinde ödenmesine de karar verebilir. **Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi halinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceği belirtilir.**

Adli/İdari Para Cezası Ayrımı Nedir?

- Türk Ceza Kanununa göre işlenen bir suç karşılığında hapis ve adli para cezası olmak üzere iki tür ceza yaptırımını uygulanabilmektedir. Adli para cezasına sadece mahkemeler hükmedebilir. Mahkemeler dışında ki devlet kurumlarının verdiği para cezaları idari para cezası niteliğindedir. idari para cezası kabahat karşılığında kanunda öngörülen ve kanunda açıkça gösterilen idari kurul, makam veya kamu görevlileri kararı ile uygulanan ceza türüdür. İdari para cezasında herhangi bir yargı kararı bulunmaz.
- **Adli para cezası ödenmezse hapis cezasına çevrilir fakat idari para cezasının kaynağı bir suç olmadığı için ödenmeme durumunda özgürlüğü bağlayıcı ceza verilemez.**

Adli Para Cezası (APC) Kime ve Nereye Ödenir?

- Mahkemece verilen adli para cezası, suçun mağduru veya zarar görenine ödenmez. Sanıktan tahsil edilen adli para cezası devlet hazinesine ödenir.
- Adli para cezası kararı kesinleşme sınırının altında ise gerekçeli kararlar, kesinleşme sınırının üstünde ise İstinaf Kanun Yoluna başvuru sonrası kesinleştikten sonra hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine adli para cezasını 30 gün içerisinde ödemekle yükümlüdür. Dosyanın bağlı bulunduğu adliyedeki Cumhuriyet Savcılığı İnfaz Bürosu'na başvurularak Vergi Dairesi'ne yapılacak ödemeye istinaden bir evrak teslim alacak hükümlü, adli para cezasının ödendiğine dair vergi dairesinden aldığı dekontun Cumhuriyet Savcılığı'na teslimi ile birlikte adli para cezası infaz edilmiş olur.

Adli Para Cezası Neye Göre Belirlenir?

- Türk Ceza Kanununun 52. maddenin 2. fıkrasına göre hükmedilecek adli para cezasının bir günlük karşılığı en az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olabilir.
- Bir suçun karşılığı olarak kaç günlük adli para cezasına hükmedileceği her suça ilişkin kanun maddesinde ayrı ayrı düzenlenmiştir. Örneğin basit dolandırıcılık suçu işleyen fail hakkında hapis cezasının yanı sıra 5000 güne kadar adli para cezası yaptırımını içermektedir. Mahkeme, fail hakkında

takdiri olarak 200 gün adli para cezasına hükmettiğinde, bir gün karşılığı olarak 20 TL ile 100 TL arasında bir miktarı da takdiren belirleyerek(örneğin 50 TL) gün sayısını belirlediği para miktarı ile çarpılarak(200*50=10000 TL) sonuç adli para cezasını bulacaktır.

Kaç Çeşit Adli Para Cezası Vardır?

TCK'daki düzenlemeye göre bir kişi hakkında dört farklı şekilde adli para cezasına hükmedilebilir:

1. Doğrudan Hükmedilen Adli Para Cezası: TCK'da bir suçun yaptırımını doğrudan adli para cezası

olarak düzenlenmiş ise hakim doğrudan adli para cezasına hükmetmek zorundadır. Örneğin, taksirle çevrenin kirletilmesi suçu, TCK 182/1 maddesinde "Çevreye zarar verecek şekilde, atık veya artıkların toprağa, suya veya havaya verilmesine taksirle neden olan kişi, adli para cezası ile cezalandırılır." şeklinde doğrudan adli para cezasını gerektiren bir suç tipi olarak düzenlenmiştir.

2. Seçimlik Ceza Olan Adli Para Cezası: TCK'da herhangi bir suçun karşılığı olarak hapis cezası veya

adli para cezası yaptırımlarından yalnız birinin uygulanması seçimlik olarak öngörüldüğünde hükmedilen adli para cezası, seçimlik ceza olan adli para cezasıdır. Örneğin, TCK 86/2 maddesinde "Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükümlenir." şeklinde adli para cezası ile hapis cezasını seçimlik yaptırım olarak düzenlemiştir.

3. Hapis Cezasından Çevrilen Adli Para Cezası: Kısa süreli hapis cezalarına seçenek yaptırım olarak

hükmedilen adli para cezalarıdır. TCK m.50/1-a 'ya göre **kasten işlenen suçlarda bir yıl veya daha az süreli hapis cezaları, adli para cezasına çevrilebilir . Taksirle işlenen suçlarda ise ceza miktarına bakılmaksızın tüm cezalar adli para cezasına çevrilebilir.**

4. Hapis Cezası ile Birlikte Hükmedilen Adli Para Cezaları: TCK'da bazı suçlar açısından hem hapis

hem de adli para cezasının birlikte uygulanması öngörülmüştür. Örneğin; dolandırıcılık suçunda, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve beş bin güne kadar adli para cezasına hükmedilir, yani her iki cezaya birlikte hükmedilir.(örneğin 2 yıl 3 ay hapis ve 300 gün adli para cezası)

Adli Para Cezalarında Kanun Yoluna Başvuru Sınırı Nedir?

- Doğrudan hükmedilen 3000 TL ve altındaki adli para cezaları için istinaf kanun yoluna başvurulamaz.3000 TL ve altında ki para cezası kararları kesin kararlardır.
- Hapis cezasından çevrilen adli para cezaları için istinaf sınırı yoktur. Hapis cezasından çevrilen adli para cezalarının miktarı ne olursa olsun bu cezalar için istinaf başvurusu yapılabilir. 3000 liranın altında ki APC için de istinaf kanun yoluna başvurulur. İstinaftan çıkan karar kesindir. **Adli para cezaları için temyiz kanun yolu öngörülmemiştir, APC için yargıtaya başvurulamaz.**